

màntic: que sigui un desenrotllament germànic de *būs* 'inflar'. Però Pok., no ha admès tal ampliació en el seu dicc. indoeuropeu. — 6 JUFHubschmied, *RevCeltique* L, 270, ja va adonar-se que ací hi havia el sufix gal -ONO-, però no és possible que derivi, com vol ell, del greco-latí *BUXUS* 'boix', del sentit del qual s'allunya netament el de *buisson*; i l'hibridisme acaba de treure'ns-ho del cap. — 7 *Bois sec* i *boiseter* 'fer llenya' es troben ja en un doc d'Amiens de 1282 God. I, 674c, i en el VIII, s. v., ja dóna força exs. derivats d'això, des de c. l'a. 1400. En el S. XII Chrétien usa *bois* en un passatge de *Guillaume d'Angleterre* (gloss. de Foerster) en el sentit de 'bosc baix' oposat a *gaut* 'bosc'. — 8 «--- solament *boscats*», «hi ha de les dites astes de passadors qui no son obrades, sinó solament *boscbades*», docs. rossell. de 1373 i 1376 (sentit de *esbosassar*), veg. aquest i *bosquejar*, però allí també el sentit és 'tallar fusta de construcció' (en els boscos): «licencies de lenyar, tellar e *boschar* en los boschs e forests del Sr. Rey», a. 1378, «quatre dogues de tina *boscades*», a. 1395, Alart, *InvLlCat*. — 9 *Buskārēra* 'espessura de bosc', Boí 1968, 1971. — 10 Apareix com a NL en alguns punts. Però quant al *Buixcarró*, gran muntanya entre Barxeta i Quatretonda, la seva gran carenada de marbre nu em fa pensar que no pren el nom de cap bosc sinó de l'ibero-basc *bizkarr* 'carena de serrat', cf. la vall de *Bixquert*, al N. del Castell de Xàtiva. — 11 Com es nota pel fet que el nostre *Amàt* i *Cortada*, cap a l'any 1800, 30 l'usa en forma castellana en el seu *Calaix de Sastre*, quan anomena el Sitjar «*bosquejo* de siti d'Aranjuez o de Casino d'Itàlia» (Alex. Gall, en *Baró de Maldà, Collegi de la Bona Vida*, p. 52). — 12 Per tant no vol dir 'bosquerol, llenyataire', Milà, 35 *Romllo.*, 441. Amb aquest sentit apareix *bosquer* 'guardabosc' en bearnès a. 1425, *Cart. d'Ossau* (veg. cita s. v. *atènyer*). — 13 «El llenguatge de P. Bertrana --- és el dels senyors i menestrals de les nostres viles --- selvatanes, i el dels pagesos i *bosquerols* de l'extensa comarca on estan situades ---», Jq. Ruyra, 1932, *O. C.*, p. 599b. — 14 Sentit que s'enllaça especialment amb certs usos especials del mot *bosc*, tan gramaticalitzats que el mot s'hi usa anòmalament sense article: *treballar a bosc* «en aquell poble treballen molt a bosc», Besora de St. Quirze, 1953, 'fer de llenyataire, guardabosc o carboner', o simplement *anar a bosc* (Rupit de Collsababra, 1936; Serra de Montnegre, etc.). *De tot bosc* 'de tota herba': eiv. «son pare es posà malalt --- li feien pendre escudelles de frígola i de *tot bosc*, li posaven pegats de sagó ---», Castelló, *Rond. Eiv.*, 43. — 15 *AlcM* cita ja en *Pilar Prim* (1904) de N. Oller: «Vells suros, grosses alzines --- sorgint d'entre la *bosquina* revolta», «no es veien arreu sinó dolces coses inanimades, ceps, oliveres, *bosquines* marginals, plans, muntanyes», Jq. Ruyra, *La Parada*, 184, 165. Cèsar August Torras descriu un «Santuari sorgint al mig de la *bosquina*». Cf. *Cost. I de la Mancom.* El tinc anotat sobretot del Priorat 60

i encontorns: «uns barrancs plens de *bosquina*», La Figuera; «tota aquella *bosquina* dels Calassos, on hi ha la caseta del guàrdia forestal» a Marçà; també a Granyena de les Garrigues (1935-36); al Prat de Llobregat 'conjunt de mates espesses, en un camp inculte' (1932). Potser deriven d'aquesta forma romànica uns vells derivats i cpts. bascos (amb el canvi basc normal de *b-* en *m-*), com dos d'usats a la vall riojana, després romanitzada, d'Ezcaray (*Mosquinzalaya* esplanada, i dues collades *Musquincia*), i àdhuc l'alt-nav. i guip. *moskildi* «boscaje, conjunto de plantas espesas» (rev. «Euskera» III, 96). — 16 En el primer matís ja en Desclot, *AlcM*, en el segon ja en Guillem de Cervera, a mitjan segle: «en error de senyors / s'*emboscon* man malvat», *Prov.*, 711d; i en escriptors occitans antics ja freqüent en el sentit de 'endinsar-se en un bosc (Rayn. II, 241; Aversó, c. 1390, *Torcimany*, 188, 189). El sentit militar generalitzat és una mica posterior (en castellà des de 1549, *Hispr* xxvi, 276, i *Bol. C. y Cuervo* II, 526-8) i no hi ha dubte que en castellà, on *emboscada* substituï *celada* sobretot des d'aquest segle, i fins potser en altres llengües romàniques, fou consolidat per la influència del desenrotllament italià del mot; però és incert si ni en castellà és italianisme més que provinent del cat.-oc.; en tot cas s'ha de revisar per al castellà la tesi italiana de Terlingen, i en tot cas és segur que en cat.-oc. és tant o més antic que a Itàlia. — 17 Notem una acc. local occidental 'país boscos', en cançó popular de 1832: «ciutat de Lleyda: / qué s'ha fet los olivés, / que semblave un' *emboscada*?», Milà, *Romllo.*, 106.9. — 18 'Emboscada': «Quant a Curial, vengueren los exploradós, faent relació que tots los turcs eren en la batalla e no-y havia ~ alguna» (*Curial, NCl.* III, 212), «no talayant-se la enamorada dona de la ~ que li tenien» (id. II, 265).

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS:

bosc adj., *boscà*, *boscal*, *boscaler*, *boscam*, *boscallós*, *boscana*, *boscar*, *emboscar*, *desemboscar*, *boscarra*, *boscarrera*, *boscarrí*, *boscarró*, *boscarròt*, *boscària*, *boscassar*, *boscasser*, *boscater*, *boscatge*, *boscós*, *boscúria*, *bosquejar*, *bosqueig*, *bosquer* adj., *mosquer* m., *bosquerol*, *boscailol*, *bosqueral*, *bosqueró*, *bosquetà*, *bosquim*, *bosquí*, *bosquina*, *emboscar-se*, *emboscada*, *embosca*, *emboscarat*, *desboscar*, *desbosassar*, *esbosassar*, *esboscament*.

Boscà, *boscar*, V. *bosc* *Boscarla*, V. *buscarla*, en BUSCA *Boscater*, *boscatge*, *boscós*, *boscúria*, V. *bosc* *Bosqueig*, *bosquejar*, *bosquer*, *bosquerol*, *bosquetà*, *bosquina*, V. *bosc* *Bosell*, V. *boscell*

Bosia. Per la necessitat tan cabdal d'evitar que es consolidi un estrany barbarisme en el nom d'un riu català, usem excepcionalment el nostre ordre alfabètic per advertir que aquest important hidrònim del Pallars s'accentua en la *i* (*Bosia*), no pas en la *ò* (com ho fan algunes fonts molt usades, enciclopèdies i dic-